

VESTI IZ SLOVENIJE

DRŽAVNA POSESTVA in SESTRE IZ TOMAJA. — druga skupna podjetja ne uspevajo, čeprav jih štiti vsa postavodaja. Drugo za drugim gredo v polom. Kako je to mogoče, je sploh nerazumljivo. Cene določajo sami, stroške imajo samo tiste, ki si jih določajo sami, pa vendar ne gre. V Orehu na Primorskem imajo na državnem posestvu veliko električno vialnico piščancev. Niti eno pišče se jim ni zvalilo, na stotine jaje so pokvarili že med valenjem. Naročili so piščeta od drugod, da bi jih vsaj redili. Tudi ta so poginila. Podjetje ima sedaj več uradnikov kot piščet. ... Neko državno podjetje v Sloveniji ima šest tovornih avtomobilov. Vsaj pet jih je vedno v popravilu, pa tudi štiri večkrat. In takrat vse stoji.

UMRLI SO: Rudolf Spudič v Studencih pri Mariboru, Leopold Brgles v Sedlarjevem pri Brezicah, Antonija Bizovičar v Ljubljani, Lenka Kočevar v Šmartnem ob Paki, Marija Klun v Ribnici, Malči Rajhman na Bledu, Vinčo Keceelj v Trzinu, Jernej Dolinar v Smedlenu, Jože Košir v Mojstrani, Jože Šušteršič v Šmartnem pri Lj. tiji, Ivan Rigler v Ljubljani, Herman Koman v Šmarju pri Savi, Ana Jagodič v Ljubljani, Janko Jakša v Kranju, Albin Sever na Brezovici pri Ljubljani, Jože Žibert na Pivki pri Naklem, Karl Gregorič v Celju, Terezija Burger v Ljubljani, Florjan Groznik v Višnji Gori, Marija Petelinšek v Bukovju pri Frankolovem, Joško Matus v Studencih pri Mariboru, Karolina Pavetič v Ljubljani, Neža Janžekovič v Ljubljani, Janez Hafner v Zalnici, Viktor Ličen v Velikih Laščah, Franc Vergel na Jeseniščah na Gorenjskem, Vinko Leitgeb v Črnomlju, Anton Mravljje na Brezovici pri Ljubljani, Alojzija Zablatnik v Ljubljani, Anica Rozman v Ljubljani, Franc Benedičič v Ljubljani, Ivan Rigler v Ljubljani.

PROTI UDARNISKEMU DELU. — Po poročilih ljudi, ki so zadnje dni prbežali na tržaško ozemlje, je prišlo v Kočevju do velikih demonstracij proti udarniskemu delu, ki zavzema v Sloveniji vedno večji obseg. Pred komando narodne milice in drugim uradi se je zbralo okrog 500 mož in fantov, ki so zahtevali naj se takoj ukine udarniško delo. Milica je uporabila orožje, je dva ubila, štiri ranila, 50 pa je bilo aretiranih. Drugi so se razbežali.

Velikonočni praznik v Buenos Airesu. — Večina slovenskih imigrantov je letos prvič praznovala velikonočne praznike v Argentini. Vreme je v velikem tednu zopet postalo vroče, kot da hoče Slovence spomniti še posebej na vstajajočo moč sonca v domovini v prvih pomladnih mesecih. Živo je postalo velikonočno čustvo, povezanost z domačim Vstajenjem pa tudi spomin na taboriščne procesije in molitve pri božjih grobih. Zato so se Slovenci obilno udeleževali postnih pridrig, zlasti pa molitev na Veliki petek, ko so opravili v zbrani pobožnosti križev pot, poslušali pridrigo in pasijon. Morda je bila ta pobožnost najprisrčnejša v vsem tednu.

Velika črna maša za pobite Slovence. — To je knjiga slovenskega križevga pota. Takoj v začetku, ko pesnik s svojimi prošnjami spremlja mašnikove molitve, se spomni kako so bili slovenski fantje v smrt izdani in pravi: S hisopom jih pokropi, z vejico roženkravta in rožmarina, z blagoslovljeno vodo večnega spomina.

Tri na dan. — Iz vladne podpore šolam se kupuje otrokom mleko in pomagata plačevati za buse, ki vozijo otroke v šolo.

Toda Rooseveltovka in drugi kumštni ljudje pravijo, da te podpore ne smejo dobiti otroci, ki pohajajo v katoliške šole. Kapljico mleka jim ne privoščijo, kot bi bili taki otroci največji zločinci.

Potem si pa upajo taki ljudje v javnost kot človekoljubi in kaj še vse! Čisto navadni bogoti so, nevedni demokratične Amerike.

Med Slovenci na Koroskem v Avstriji

Z vrhov na nevarni meji. Te dni sem mogoč gledati spet na našo lepo kranjsko deželo. V si vi megli se je odražal ljubljanski grad in ljubljanski nebotičnik. Pokojno je počival Kranj pod Šmarjetno goro, Jesenice pa so bile pokrite z gostim dimom, ki se yali iz plavžov.

Stal sem vrhu Karavank in premišljeval. Dežela je lepa kot je bila. Zakaj tam ni moč več srečno živeti. Kako to, da so novice od tam tako žalostne? V zadnjem času zopet mnogi beže čez mejo. Iz lepe srečne Slovenije v tujino, med Avstrijo in Italijane. Ali so to materijalisti, ki z ničemer niso zadovoljni in samo iščejo kje bi mogli bolje živeti? Ali beže, ker so takolokani, ki so tam doma tako osvoženi in preganjeni? Ni ne eno ne drugo. Med številnimi prebeglimi v zadnjem času je bil en sam katoličan, ki je v nedeljo hotel k sv. maši. Vsi drugi so bili samo ljudje, ki so bežali — iz obupa. Tam ni mogoče več živeti.

Izgleda, da za beg ni treba posebne spretnosti, pač pa veliko korajžje. Po deželji gre glas, da je v Avstriji in Italiji dobro. Trdijo, da se od tam more v Ameriko. To ljudi spravlja čez mejo. Značilen primer je neka Bolgarka. Bila je v nevarnosti, da jo zapro. Ušla je v Jugoslavijo, ker je bila po časopisnih vestih prepričana, da bo tam našla že Amerikance. Vse bolgarsko časopisje namreč piše, da je Jugoslavija s kapitalisti, z Amerikanci, Amerikancem prodana dežela. Tako je doživela prvo razočaranje: Jugoslovani so jo zaprli v koncentracijsko taborišče v Nišu. Od tam je ušla, prepotovala celo Jugoslavijo in prišla v Avstrijo. Morala je zopet v karantenski zapor. Treba je vedeti kakšne baccile nosi preko meje.

Na pobudo ljudstva se je obnoval Narodni svet za koroske Slovence. Predsednik je Dr. Tišler, pomaga pa mu župan Starc. Koroski Slovenci vedo v kako težak položaj jih je zavedel režim, ki ga vodi Tito. Vsaj šolo in kako drobnico osebne slovenske svobostine bi radi še rešili.

Na Koroskem bodo volitve v avstrijski parlament. Ne bi mogle priti v bolj nesrečnem času kot sedaj. Slovenci bodo rewni, rewni. O. F. se je kot slovensko politično zastopstvo umazala in zapackala. Nova firma, ki jo ima sedaj Titova stranka na tem ne more nič popraviti. Peštek in Prusnik sta polomljeni figuri tudi za tiste, ki s komunisti drže.

Nekaj tolažbe imamo v tem, da še vedno izhaja Koroska Kronika. To je kar dober list. Angleži so ga začeli in vzdrževali Menda se imamo za to dobroto precej zahvaliti okolnosti, da je Slovenka, hčerka Zwitterja iz Celja, poročena z Angležem in ima ta referat. Kronika se drži dosti jasno proti OF in sedanja titovski stranki, dasi naravnost ne napada.

Slovenski Vestnik je pred par tedni prenehal izhajati. Komunistična tiskarna ga je vrгла na cesto. Angleži kažejo precej zanimanja za koroske Slovence, Amerikanci pa bolj malo. Pa nas je angleškega zanimanja strah. Tam odločajo kupčijski interesi, kot smo dobesedno krvavo izkusili.

Naj pogledam s Karavank na sever ali na jug po slovenski zemlji, povsod je megla, gosta megla, ki mori in duši. Kdaj bo prišlo solnce, ki bo to zemljo zopet razsvetlilo in ogrelo, da bo kaj areče in svobode na njej?

Rešujmo življenja in naše dolarje

General Marshall smatra, da je pomoč za oborožitev Evrope nujna in priporoča naj se vladin predlog sprejme takoj.

Washington. — General Marshall je izjavil, da je na vsak način treba odobriti Evropi pomoč za oborožitev. "Če bi bili imeli kaj podobnega v letu 1939, bi bili vsaj za 6 mesecev skrajšali vojno in bi bili prihranili 50 milijonov dolarja poleg neštevilnih življenj, ki bi bila rešena," je dejal. Ne dajmo se zapeljati v malenkostno štedenje, ki bo od nas zahtevalo kasnejše ogromne stroške in izdatke. Predlog za oborožitev Evrope je prepotrben korak v naši zunanji politiki. Tako potreben, da ako ga ne napravimo, lahko za pravimo dosedanje uspehe. Marshall je prepričevalno pojasnjeval, da je on še tedaj, ko je bil v State Departmentu, želel, da bi se napravil tak program, kot ga je sedaj predložila federalna vlada. Treba je samo želiti, da bi se ta program čim prej uresničil. Čim prej, tem bolje. Mi s tem rešujemo življenja naših sinov in naše dolarje. Če bi predlog vlade sedaj propadel, bi bile posledice sigurno škodljive, lahko pa usodno škodljive.

Generalni odvetnik Tom Clark bo novi član vrhovnega sodišča. — Washington. — Predsednik Truman je objavil, da bo imenovan dosedanjega generalnega odvetnika Tom Campbell Clarka za člana vrhovnega sodišča na mesto pok. Frank Murphy-ja. Na Clarkovo mesto v federalni vladi bo prišel za generalnega odvetnika senator J. Howard McGrath iz Rhode Island, ki je doslej predsednik nacionalnega odbora demokratske stranke. Pravijo, da bo dosedanja podpredsednik nacionalnega odbora demokratske stranke William M. Boyle postal predsednik tega odbora.

Egipt ima vlado najširše narodne koalicije. — Cairo, Egipt. — Kralj je imenoval novo vlado. V vlado so prvič po drugi svetovni vojni vstopile vse stranke egiptovskega parlamenta. Saadisti, Wafdisti in liberalci imajo po štiri zastopnike v vladi, nacionalisti dva in poleg tega je v vladi še pet neodvisnih. To je najširša koalicija. Taka vlada je v Egiptu možna samo kadar se pričakuje izredno važni ali pa izredno hudi dogodki in je potreba, da se združijo vse narodne politične sile v obrambo najvažnih interesov naroda in države. Zato vsi diplomatski krogi z veliko napetostjo pričakujejo deklaracijo nove vlade.

Direktor javnih del Columbus, O. — Gov. Lausche je imenoval Samuel O. Linzell za direktorja javnih del v Ohio. Postavitev velja za eno leto.

sever ali na jug po slovenski zemlji, povsod je megla, gosta megla, ki mori in duši. Kdaj bo prišlo solnce, ki bo to zemljo zopet razsvetlilo in ogrelo, da bo kaj areče in svobode na njej?

NOVI GROBOVI

Amalia Hrovat. — Po dolgi bolezni je preminula Amalia Hrovat, rojena Smerke, 5211 Stanley Ave., Maple Heights. Bila je stara 57 let. Rojena je bila v vasi Gobov Dol, župnija Mirna peč na Dolenjskem odkoder je prišla v Ameriko pred 40 leti. Bila je članica SZZ št. 42, dr. Presv. Rešnjeja Telesa in dr. Dom št. 25 SDZ. Poleg žalujočega soproga Vincenca zapuščala sinova Vincenca v Kaliforniji in Karla, hčer Betty in vnuka. Pogreb bo v četrtki iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolija ob 8:30 v cerkev sv. Lovrenca, kjer bo pogrebno sv. opravilo ob 9. uri.

Mary Kernz. — Po dolgi bolezni je preminula v Sunny Acres bolnišnici Mary Kernz, rojena Bartol (p. d. Strletova Marija) stanujoča na 20771 Naumann Ave., Euclid, O. Bila je vdova. Tukaj zapuščala sinove Joseph, Matt, in John, hčer Mary omož. Bartol, 5 vnukov, brata Anton Bartol in več sorodnikov. Rojena je bila v vasi Malilog, fara Loški Potok na Notranjskem kjer zapuščala brata Matt, sestro Jožefo omož. Mohar in več sorodnikov. Tukaj se bivala 36 let. Poprej je družina živila v Traunkir, Mich. 28 let. V Clevelandu so bivali zadnjih 8 let.

Bila je članica dr. Cleveland št. 126 SNPJ. Pogreb bo v sredo jutroja ob 8:45 uri in pogrebno sv. opravilo ob 9:30 uri. Sinovi, na 468 E. 162 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri.

Matiija Beljan. — V ponedeljek zvečer ob 9. uri je umrl Matija Beljan, 5421 Standard Ave. Med težko boleznijo je ležal doma, kjer ga je tudi zatekla smrt. Bil je 66 let star, rodom iz sela Belo, 4 vnuki. Bil je član dr. Sv. Nikolasa Kupi in je prišel v Ameriko leta 1900. Zapuščala ženo Margaret, rojeno Tomac, sina Dr. Mathew R. Beljan, ki je dentist, Charles in hčerko Mar-

garet. Ima še dva brata, Charles v Clevelandu in Toma v Evropi ter sestro Ano Zdravič v Evropi. Za njim žalujejo tudi 4 vnuki. Bil je član dr. Sv. Nikolasa št. 22 HBZ in dr. Naprej št. 5 SNPJ. Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogrebni zavod. Čas pogreba bomo objavili, čim bo določen.

NEZGODE DOMA SE PREPREČIJO, AKO STE PREVIDNI IN HLADNOKRVNI. — William F. Smith, direktor se je vnela mast, naglo pokriti za javno varnost opozarja i meščane, naj bodo previdni pri delu doma in zunaj. Navaja slučaj neke gospodinje, ki se ji je vnela mast na peči, ko je pripravljala večerjo. Naglo je pograbila za ponev ter hitela iz kuhinje. Bala se je, da ne bi goreča mast zanela požara. Toda ko je hitela iz kuhinje, je padla in goreča mast se ji je razlila po životu, da je dobila hude bolečine. Pa ni bilo treba gospodinjice kastrolo ali ponvo naglo pokrivati renco).

Razne najnovejše svetovne vesti. — TOKYO, JAPONSKA. — Na otoku Shikoku je bila silna nevihta v viharju. Voda je podirala železniške proge, razrušila kakih 300 mostov, prepeljala polja, porušila na tisoče domov in hiš. 3 ljudje so utonili.

BELGRAD, JUGOSLAVIJA. — V Belgradu je umrl tretji tajnik in namestnik konzula USA, Robert G. Braden. Dobil je polio pred par dnevi. Kljub temu, da so na najhitrejši način dostavili zdravila iz USA, niso mogli rešiti življenja. Pokopan bo v Združenih državah.

BERLIN, NEMCIJA. — USA komandant za Berlin, general Frank L. Howley je zaprosil, da bi bil razrešen službe v Berlinu in poslan nazaj v USA. Sprememba je v zvezi s tem, da sedaj civilno uradništvo prevzema v Nemčiji vse glavne funkcije.

Columbus. — Število ljudi, ki so oboleli na polio je letos naraslo na 173. Lansko leto v tem času je bilo v Ohio 177 slučajev te bolezni.

Rusi prvi povsod

Komunizem dirigira tudi zvezdoslovje — Sovjetski pisec dokauje, da je Rus prvi ugotavljal, da je človek žival.

Moskva, Rusija. — Zbor sovjetskih zvezdoslovcev je obsodil nekatere sovjetske zvezdoslovce, češ, da so zastopali neke reakci-jonarne, zapadnjaške teorije v zvezdoslovju. Sklenjena je bila primerna resolucija, da se take tendence odstranijo iz sovjetskega zvezdoslovja.

Prof. B. Rajkov je napisal v Komzomolskaja Pravda razpravo o tem, da je bil Rus pred Darwinom, ki je trdil, da so vse živali med seboj v sorodu in tudi človek, da spada med živali. Rajkov pravi, da je neki Kaverzenjev napisal v Lipskem leta 1775 knjigo: Spremembe pri živalih. Kaverzenjev je postavil trditve, da so se vse vrste živali razvile iz nekaterih osnovnih, preprostih vrst in te so zopet prišle iz skupnega, prvotnega telesa. S tega stališča niso samo mačka, lev in tiger člani iste živalske družine ampak tudi človek in opica in druge živali so v sorodu v enaki meri. Tako je ruski znanstvenik 35 let pred Lamarckom in 65 let pred Darwinom razjasnil sorodstvo vseh živali in med živaljo in človekom. Rajkov misli, da so tudi v tem oziru Rusi prvi na svetu.

SLOVENSKI IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE. POMAGAJMO JIM!

Vaje in seja. — Euclid Rifle klub bo imel vaje in streljanju na lončene globe, potem pa sejo na strelišču na Močilnikarjevi farmi v sredo 3. avgusta pop. ob 3. Servirana bodo tudi okrepčila za onemogle. Pridite gotovo vsi!

Vabilo na sejo. — Nocoj ob 7:30 bo seja društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Seja bo v šoli sv. Vida in članstvo naj se je udeleži v velikem številu.

Deseta obletnica. — V sredo ob 6:30 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pok. Marijo Romih v spomin 10. obletnice njene smrti.

Pozor, društva. — Vsa delniška društva Slovenskega doma na Holmes Ave., ki žele imeti slike v spominski knjigi, so prošena, da se zberejo v nedeljo 7. avgusta ob desetih dopoldne v Slov. domu. Slikar bo tam od 10 do 12 dopoldne.

Važna seja. — Podružnica 14 SZZ ima nocoj ob 7:30 važno sejo v navadnih prostorih. Prosi se velike udeležbe, ker bo nocoj nekaj posebnega za "Sheet Club."

Na zapad. — Mr. Louis Bandi iz Eddy Rd., Willoughby, O., se je odpeljal s soprogo za par tednov na zapad. Obiskal bo družino Henk Setina, tam nekje v državi Arizona, ter svojega brata Rev. Bonaventura Bandi v Holy Cross Abbey v Canon City, Colorado.

Poroka. — Soboto 6. avgusta ob 10 se bosta poročila v cerkvi sv. Vida, nam vsem dobro znana Miss Josephine Klančar, 1119 E. 72 St. in Mr. Anthony Skrabec, 861 E. 144 St. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni k poročni maši.

"Svobodna Slovenija" je list naših ljudi v Argentini. Naročite ga pri upravi Victor Martinez, 50, Buenos Aires, Argentina.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Romanje v Lemont. — Skrajni čas je, da se priglasi-te vse, ki mislite romati s skupino Zveze oltarnih društev v Lemont dne 19. avgusta. Priglasite se, prosi odbor, takoj in poravnajte vozino 17 dolarjev. Pri sv. Vidu pobirata prijave in denar za vožnjo Mrs. Frances Baraga 1105 E. 71. in Mrs. Jos. Kolenc 1117 E. 63. St.

Pivo lahko naročite. — Rojaki, ki prebivajo v okolici Clevelanda na Chardon Rd., Bishop, White Rd. in ob cestah tam okrog, lahko dobe pivo na svoj dom, ako pokličejo Marinko's, 416 E. 156 St., IV 3170. Marinko dovaža pivo v tiste kraje vsako soboto in kakršno pivo želite imeti, vam ga pripe-lje.

Sponsorja iščejo. — Poštena slovenska družina želi dobiti sponzorja za izselitev v Zed. države. V družini sta mož in žena, še oba sposobna za delo, ter dva sinova v starosti 26 in 21 let, oba dobra delavca; eden je izučen mehanik in dober šofer, drugi izučen plumber. Družina je pripravljena vse do zadnjega povrniti eventualne stroške in sitnosti, ako bi se jih kdo usmili! Ter omogoči prihod v Ameriko. Za podrobnosti pišite na: Mr. in Mrs. Andrew Kaluga, Box 319, South 14, Washington.

Vaje in seja. — Euclid Rifle klub bo imel vaje in streljanju na lončene globe, potem pa sejo na strelišču na Močilnikarjevi farmi v sredo 3. avgusta pop. ob 3. Servirana bodo tudi okrepčila za onemogle. Pridite gotovo vsi!

Vabilo na sejo. — Nocoj ob 7:30 bo seja društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Seja bo v šoli sv. Vida in članstvo naj se je udeleži v velikem številu.

Deseta obletnica. — V sredo ob 6:30 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pok. Marijo Romih v spomin 10. obletnice njene smrti.

Pozor, društva. — Vsa delniška društva Slovenskega doma na Holmes Ave., ki žele imeti slike v spominski knjigi, so prošena, da se zberejo v nedeljo 7. avgusta ob desetih dopoldne v Slov. domu. Slikar bo tam od 10 do 12 dopoldne.

Važna seja. — Podružnica 14 SZZ ima nocoj ob 7:30 važno sejo v navadnih prostorih. Prosi se velike udeležbe, ker bo nocoj nekaj posebnega za "Sheet Club."

Na zapad. — Mr. Louis Bandi iz Eddy Rd., Willoughby, O., se je odpeljal s soprogo za par tednov na zapad. Obiskal bo družino Henk Setina, tam nekje v državi Arizona, ter svojega brata Rev. Bonaventura Bandi v Holy Cross Abbey v Canon City, Colorado.

Poroka. — Soboto 6. avgusta ob 10 se bosta poročila v cerkvi sv. Vida, nam vsem dobro znana Miss Josephine Klančar, 1119 E. 72 St. in Mr. Anthony Skrabec, 861 E. 144 St. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni k poročni maši.

"Svobodna Slovenija" je list naših ljudi v Argentini. Naročite ga pri upravi Victor Martinez, 50, Buenos Aires, Argentina.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
 6117 St. Clair Ave. Henderson 6828
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

AUGUST						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRY	SAT
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Entered as second-class matter January 6th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 1150 Tues., Aug. 2, 1949

Letošnji Baragov dan v Marquettu

"Baragov Bulletin," ki izhaja v Lemontu, Ill., v angleškem jeziku, piše o letošnjem Baragovem dnevu naslednje: Baragov Dan v Marquettu, ki se je vršil v nedeljo 3. julija, je bil v resnici pomenljiv dan v zgodovini marquetteške škofije in Baragove Zveze. Nad 5,000 katoličanov se je zbralo od blizu in daleč, da javno počaste škofa Barago, prvega višjega pastirja marquetteške škofije. Ker je mesto Marquette istočasno praznovalo prvo stoletnico svoje ustanovitve s tridnevno proslavo, je dobil Baragov Dan še svoj poseben pomen in sijaj. Baragova slovesnost se je začela s pontifikalno mašo pod milim nebom na marquetteškem "Memorial Field." Sveto mašo je pel Prezvizišeni Gregorij Rožman, škof ljubljanski. Ljubljanska škofija na Slovenskem je tista škofija, kjer je bil Barago rojen, preživel svoja mladostna leta in bil posvečen v duhovnika. Pridigo je imel sedanji marquetteški škof, Most Rev. Thomas L. Noa. V popoldanskih urah se je duhovščina domače škofije in od drugod udeležila letne seje Baragove Zveze, ki se je vršila v zavetišču Svete Družine. Vsi, ki smo se udeležili letošnjega Baragovega dne, smo imeli en živ občutek. In ta nam je povedal, da je bilo takorekno vse ozračje okoli nas nasičeno tistega, kar naj bi se imenovalo: Baragova zavestnost! In ta Baragova zavestnost nam je dala veliko upanje, da gremo s pospešenimi koraki k cilju: Baragovi beatifikaciji. Zmerom bolj je jasno, da vsakoletno praznovanje Baragovega dne ne more voditi nikamor drugam kot proti temu cilju.

Monsignor Rt. Rev. John Zaplotnik iz Lindsay, Nebraska, si je nabral veliko zaslug za preiskovanje življenjskega dela prvih misijonarjev v državah Michigan, Wisconsin in Minnesota. Nedavno tega je prišel na obisk na osrednji zapad. Obiskal je tudi L'Anse v Michiganu in se je posvetoval s škofom Gregorijem Rožmanom glede Baragove beatifikacije. Škof Rožman je bil v L'Ansu gost Fathra Scheringerja. Monsignor Zaplotnik je ravno sedaj zaposlen s študiranjem Baragovih dnevnikov. Pri tem delu mu pomaga Joseph Gregorich iz Oak Parka, Ill.

Leta 1950, to je prihodnje leto, se bo Baragov Dan vršil v kraju St. Ignace, Michigan. Tako je sklenila letošnja seja Baragove Zveze. Pri volitvah so navzoči potrdili vse dosedanje odbornike Baragove Zveze, le to je novo, da so si v osebi ljubljanskega škofa Rožmana izvolili dosmrtnega častnega podpredsednika. (Častni predsednik je že odprej sedanji marquetteški škof Noa.)

Med pozdravi, ki jih je predsednik Baragove Zveze, Msgr. Joseph Zryd, dobil in prebral za Baragov Dan, sta zlasti pomembna pozdrava iz Vatikana in iz Washingtona. Pozdrav iz Vatikana se glasi: Sveti Oče je globoko hvaležen za vdanostne izjave in obljubljene molitve, zato z vso očetovsko ljubeznijo blagoslovlja članstvo Baragove Zveze. Pozdrav iz Washingtona je poslal v posebnem pismu apostolski delegat in nadškof Cigognani: Zahvaljujem se za Vašo poslanico v imenu Baragove Zveze. Bilo mi je veliko veselje, ko sem zvedel za namero zelo številnih duhovnikov, da se zberete in proučite uspehe svetniškega in učenega škofa Barage. Pridružujem se vašim molitvam za njegovo poveljanje. Izročite moje najlepše pozdrave škofu Noa in Rožmanu."

V svoji pridigi je škof Noa med drugim podal naslednjo izjavo: Danes se na kolenuh zahvaljujemo Bogu za milosti, ki smo jih prejeli po krščanski veri. Pri tem se s hvaležnostjo spominjamo tistih, ki so prvi zasadili na tej zemlji znamenje križa. Dajemo jim javno čast za vse, kar so s svojim ogromnim delom pripomogli v prosepah mesta Marquette. Med imeni mož, ki so neizbrisno združeni s stoletnim razvojem našega mesta, stoji brez dvoma na enem najodličnejših mest ime škofa Barage. Res je, da osebo ni dolgo živel v našem mestu. Toda bil je poglavar katoliške cerkve v teh krajih in kot tak najbolj vidna vez, ki je spajala vse misijonsko delo teh krajev vse do današnje stoletne proslave. Baragovo ime nam je sveto in pred njim se klanjamo. Boga prosimo, da bi bilo to svetlo ime kdaj zapisano v seznamu božjih svetnikov.

Slovenci se zaupno zatekajo k našemu kandidatu za milost poveljanja na oltarju. Izročajmo mu naše stiske in težave. Pridno prebirajmo njegov življenjepis, da se prepričamo, da je užival veliko pomoč božjo že tu na zemlji, ko je deloval za širjenje božjega kraljestva. V vztrajna molitev in velika gorečnost nam more izprostiti svetnika, ki je bil sin našega rodu. Posebno v teh časih vedno hujšega trpljenja in velikih stisk naših dragih v domovini, prosimo svetniškega škofa za rešitev, izročajmo naše drage, ki so v nevarnostih, njegovi priprošnji. Sodelujmo z Baragovo zvezo, javljajmo ji vse kar more izpopolniti njegov svetniški lik.

BESEDA IZ NARODA

Opazke in pripombe

Cleveland, O. — Letošnje poletje je nenavadno gorko. Junij je bil vroč in suh; julij še bolj vroč in soparen. Pasji dnevi so resnični pasji dnevi, da jih mora biti vesel vsak humorist, zlasti pri časi hladne pive ali pa v banji. Ampak vsak človek ni ustvarjen, da brez škode prenaša takšno vročino; nekaterim zavre kri in udari na srce; drugim začne kipeči pod lobanjo, kar ni nič manj nevarno. Pri časnikiarjih in podobnih "intelektualnih poklicih" se to stanje kaj rado izcimi v neodgovorno, nesmiselno in samo sebi nasprotujoče klobasanje, kakršno je spet zagledalo luč sveta v treh uvodnikih zarjavele stare device E. pod naslovom "Spletkarji v temi anonimnosti."

Samo pomislite! Najprej nas bolni gospod Brezimenovič proglasi za brezpomembne saragatovce (po vodji desnega krila italijanske soc. stranke G. Saragatu, ki se je upr k komunistični dominaciji soc. stranke pod Nennijem), potem pa tem brezpomembnežem, za katere se po njegovem zatrdilu ne zmeni živa duša, posveti tri uvodnike po vrsti! "Duša krščanska," bi dejal človek, "ali ni to gola potrata časa in nepotrebno obrabljanje talenta, ki je že brez tega dovolj medel?"

Potem pa gre in se zjoka nad nami, češ da smo, zapeljane in frdamane klero - domobrangi revid, popolnoma scagali nad samim seboj in da je zdaj naše edino upanje Proletarčev Franc, katerega da v svojem črnem obupu snubimo, da bi nas rešil iz predpekla protikomunističnih intrig; oziroma da nam pride družino delat, da nam ne bo tako dolg čas, ka-li. Komaj pa so padle te besede izpod njegovih tipk in obležale na začudenem papirju, že je v silni vročini ali vročici pozabil, kaj je bil tevilj pa obupal nad samim seboj in v svojimi krasnimi in prekrasnimi tovariši ter jih začel na dolgo in široko in s solzami obupa v očeh rotiti, naj vendar ne posnemajo podgan in zapuste v tapljajoče se titovske nacional-komunistične barke! Poslušajte ga, kako vzdihuje, stoka in roti:

"Našo enotnost smo gradili v vojnih in povojnih letih ter jo ohranili kljub vsem razlikam v mišljenju, ki obstojajo med nami. Ali bomo dovolili, da se radi teh razlik ustvari razkol v naših vrstah in da večkrat radi popolnoma osebnih konfliktov med posamezniki dovolimo, da bi trpela naša skupnost."

Ta ton preveva vso to serijo najbolj scaganih uvodnikov v zgodovini našega časnikiarstva povojnih let, vzlic temu pa gospod Brezimenovič v isti sapi trdi, da smo scagani brezpomembni saragatovci in da je nas strah, ne njega. (Sosed Miha pravi, da bi se temu krave smejale, če bi znale brati.) Na koncu pa svoje tovariše milo roti in otožno bodri:

"Mi zelo dobro vemo, da vsak človek po svoji naravi ima svoje trenutke dvoma, omahljivosti in malodušja. Toda to so le odrazi splošnega previranja na današnjem svetu. To so le udarci, ki jih nujno moramo sprejeti, pod katerimi pa kljub temu — naj bodo še tako težki — ne smemo omahnuti, ker bi to pomenilo poraz vsega, v kar smo desetletja verjeli. To bi pomenilo brezupno resignacijo v borbi, ki se še vedno nadaljuje, in z njo tudi umik v temo brezpomembnosti in totalnega poraza."

"Koliko bolj optimistična,

bolj pomembna od vseh teh intrig, zakulisnih spletk in škodoželjnih pričakovanj naših nasprotnikov bi za nas morala biti ta dva edina stiha posneta iz "Proletadca":

Bodi pogumno in trdno srce!
 Novi svetovi se v krčih rode."

"Tri sto zelenih," je zazijal sosed Miha, ko sva prišla do prebridega konca te turobne jeremadije, "tega pa res nisem slutil, da so ljubi titopotniki na tako šibkih nogah in njihova skupnost tako piškava. Saj možak joka kakor bi bili že v zadnjih eugih!"

Da ne bo kdo mislil, da je urednik E. porabil tri klatfrske uvodnike, ne da bi se enkrat samkrat grdo zlagal, naj še pripomnim, da je med drugim zapisal trditve, da si Peter Kopriva ne upa v "Ameriški Domovini" podati svojega lastnega stališča z ozirom na Francovo španijo. Čitatelji A. D. sami lahko presodijo, kako debela je ta.

Proletarčev Zaitz je v skrbeh, da se ne bi kdo njegovih sodrugov iz nekdanjih socialističnih dni ponižal do denuncijanstva, to je, da ne bi zatožil naših titopotnikov pri zvezni oblasti. Njegova skrb je čisto odveč. F.B.I. namreč ni treba pripovedovati, kaj počne njajo naši titovci, kajti organizacija ima poseben oddelek v svojem washingtonskem uradu, kjer pazijo na tujejezično časopisje in prevajajo in shranijo vse, kar sopotniški "intelektualci" napišejo v korist "proletarskih odrešenikov" onostran zastora. Bolj bi jih pa živa duša ne mogla očrniti, kakor se sami očrni s svojim lastnim pisanjem!

Nekoč je živel mlad, nadebudni in visoko stremeci Lili-putanec Miško Širokoustnik po imenu, čigar srce je gorelo v silni želji, da bi se prikopal do stolčka pomožnega sekretarja ali česa podobnega v eksekutivi Liliputanske bratske jednote. Zato se je že mesece pred usodno konvencijo dobro pripravil in navezal stike z mnogimi delegati, katerih glasove je potreboval. Da bi bolj držalo in da bi vplival tudi na tiste delegate, katerih še ni imel v žepu, kakor pravijo politični, je spisal romantično zgodbo po jurčičevskem receptu (toda brez Jurčičevega talenta in uglajenosti), da bi jo objavil v dnevniku "Iskra," ki ga je izdajala L.B.F. Fant si ker ni bil brez talenta, manjši kolo pa mu je znanja in izkušnosti in jezik mu je bil okoren in pomanjkljiv, česar se je sam prav dobro zavedal. Ker pa je hotel s svojim romanom napraviti čim boljši vtis, se je obrnil na svojega prijatelja Marka Groma, ki je imel, kar je Mišku manjkalo. "Obtešil in opil mi tale romanček," ga je prosil, "da bo jasno, kaj ima rep in kje glavo in za kaj prav za prav gre. Plačam, kolikor zahtevaš."

Pisatelj Grom je nekaj časa listal po rokopisu ter ga površno pregledal. "Petdeset strani po dolarju stran," je počasi spregovoril, "bi zneslo petdeset copakov, kakor bi rekel Cene Žvižgavček. Stvar bi bilo treba popolnoma pregnesti in premečkati in še potem bi ne bila nič prida. Kakršna je, ni vredna niti petdeset centov. Dosti boljša tudi potem ne bo, kajti čudežev jaz ne znam delati. Če hočeš poslušati dober nasvet, vrzi vse skupaj v peč. Škoda denarja."

Miško je segel po svojo listino in potegnil ven petdesetak. "Tu imaš svoj honorar," ga je

zavrnil, "in naredi, kar moreš. Saj sam vem, da je stvar brez vrednosti in da je ne moreš spremiti v noben književni biser. Tako visokih ambicij ž njo tudi nikdar nisem imel. Zaupno med nama povedano, je moj namen, porabiti stvar kot podlistek v našem dnevniku "Iskra," da bo moje ime zadnje pred konvencijo čitatelem in delegatom vsak dan pred očmi. Saj razumeš — predvolilna propaganda..."

Nekaj tednov pozneje je začela "Iskra" prinašati širokoustnikove podlistke "Križi in težave desetnice Urške," ki je bil zaključen tik pred konvencijo. Ljudem je povest ugajala, kajti Grom se je bil potrudil z njo, da nazadnje ni bila tako napačna. To je dvignilo širokoustnikovo popularnost za nekaj stopinj in predkonvencijni preroki so mu prerokovali gotovo izvolitev.

Njihova napoved bi se bila najbrž uresničila, da ni Miško storil usodne napake v konvencijnih dneh in nosil pavje perje nekoliko previsoko. S tem se je na smrt zameril nekaterim vplivnim delegatom. To je bilo krivo, da je nadebudni kandidat Miško širokoustnik vzlic svoji brhitnosti in pomoči "Desetnice Urške" žalostno pogorel in obsedel na tleh med konvencijni klopni.

Miško je od takrat še večkrat zaslužil trdovratno srečo in dobil od nje vselej novo košarico, ampak romantičnih (ali drugačnih) povesti pa ne piše več.

Pred tedni sta prišla na obisk v metropolo Prosvetina kerca Louis Zorko in Milan Medvedšek. V zvezi z njunim obiskom grede po Senklerju govorice, da se je Gardnov edini somišljenik v uredniškem štabu udeležil izredno važnega posvetovanja titopotniškega divizijskega štaba na šenklerskem sektorju, ki je v zatemnjenih prostorih stare tetke E. kovalo temne načrte za umerbeno novo kontraofenzivo proti Petru Koprivi. Pravijo, da je bilo sklenjeno in z visko potrjeno, da mora na noge proti Petru vse, kar še pri njih leze ino gre. Menda je bilo to vzrok, da je že nekaj dni po tistem zarjavela devica E. namerila name svoje največje lomčene kanone in da je tudi Milan spet pokukal izpod klopi ter se mi zapačil. — Mene vse to srčno veseli. Upam, da tudi Milanov dični čif in drugi titopotniški kapitani in frajtarji ne bodo mirovali. Jaz namreč ne verjamem, da je več psov nujno zajetja smrt. Kar se mene tiče je resnica baš nasprotno: več ko se jih zaganja vame, bolj uživam. Torej le tako naprej, tovariši! Vaša mačja muzika in pasja harmonija mi dobro deneta.

Pri Enakopravnosti se zgražajo, ker je bila v nekem dopisu v Plain Dealerju omenjena — krščanska morala. Kaj pa je narobe z njo, tovariši? Ali vam ne prijajo zapovedi kakor: ne laži; ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega; ne ubijaj, itd.?

Pasji dnevi, posebno letošnji, ki so trikrat pasji, niso najpripravnejši čas za čitanje literarnih umetnin, toda VELIKA ČRNA MAŠA ZA POBITE SLOVENCE, katero je spesnil solvanske emigracije Jeremija Kalin in izdala Založba Svobodne Slovenije v Buenos Airesu v Argentini, je nekaj tako veličastnega, da je ne moreš odložiti, čim jo vzameš v roke in odpreš. "Črna maša" je prav pretresljiva zgodba o slovenski Golgoti v verzih, ki opiše vso nepopisano tragedijo slovenskega naroda pod trojnimi nacijskim, fašističnim in komunističnim škornjem. Delo, ki v slovenskem slovstvu nima primere, je posvečeno vsem Slo-

vencem, katere je pomorila ta trojna kuga, zlasti pa tistim desetim tisočim vojakom slovenske vojske, katere so Angleži v juniju 1945. razorožene izročili Titovim rahljem, ki so jih nato poklali in postrelili kakor pse. Pesnitev je preobširna, da bi jo mogel v nekaj stvkih zadostno opisati; treba jo je vzeti v roke in prečitati, preden spoznaš vso globino, vso žalostno lepoto, vso presunljivo tragiko tega mogočnega pesniškega dela, v katerem pesnik moli (str. 25):

Odpusti nam kletve na morlice sinov,
 odpusti nam pretnje iz zlobe in tegobe,
 odpusti požigalcem naših domov,
 odpusti nam privezanost na zemsko last—
 (ko človek nič nima, je tem večja nje alast!)
 Toda povelčaj naših mrtvih žive duše,
 daj jaman rose, da ozlene mrtve ruše,
 pokrivajoč neznanokje njihove grobe:
 postavi jim k vzglavju gozdne tesnobe,
 Svoj križ, a na čelo prebito—
 Čast!

Knjiga je opremljena z lesorezi K. Mirtiča, ki so zelo močni in originalni. Jaz jo iz srca priporočam vsem ljubiteljem slovenske besede, zlasti onim, ki razumejo slovensko Golgoto in sočuvstujejo s slovenskim narodom v njegovi žalosti in trpljenju. Knjiga je več kot vredna svoje cene (\$2.75; po pošti \$3.00) in dobi te jo pa pri "Ameriški Domovini"

Peter Kopriva

Pevski zbor Triglav

Cleveland, O. — V nedeljo 7. avgusta priredi naš pevski zbor Triglav vrtno veselico na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Prav vljudno vabimo cenjene občinstvo od blizu in daleč, da nas obiščete ta dan. Če vam je slovenska pesem pri srcu, pomagajte zborom finančno ob priliki zabav, kajti s tem se krijejo stroški pri zboru. Čim večja udeležba je na zborovih prireditvah, tem več imajo potem geveci veselja do dela in nadaljnega učenja in vezbanja v petju, da potem pomosno zapojo v svojem materinem jeziku v tej svobodni deželi.

Torej pridite v nedeljo k nam, kajti to bo naša zabava na prostem. Na svidenje.

Anna Jesenko.

Amerika...

Brooklyn, N. Y. — Najprej moram g. uredniku oziroma tistemu, ki denar pobira sporočiti, da imam že toliko dolarjev prislužnih, da bom lahko plačal naročnino za Ameriško Domovino. Kako jo bom plačal, to pa ne vem. Kajti v Ameriki je vse drugače kot na Kranjskem. Ali mi boste poslali — položnico, ali bogve kaj. Saj tu je vse drugače, saj še tako znana "zemlja" ni tukaj "zemlja" ampak "role" in kaj še drugo!

Oprostite, če omenjam ravno zemlje, sem namreč pek in imam že tu v Ameriki opravka z njimi. Zato pa ne vem kaj naj napišem, da se mi ne bo kdo smejal, posebno pa tisti farmarski trpin Maks Mušič v Kanadi. Zanima me tudi, kaj počnejo moji sopotniki z ladje "Holbruk"? Ali jih muči vročina, kot n. pr. mene, da se nihče nič ne oglasi? Ali pa imajo morda druge "večje malenkosti"? Seveda ne bo menda nihče rad povedal, kaj za teži, saj tudi jaz počem. Le za g. Nandeta Novaka sem čital, da je korakal na čelu "novih" Amerikancev. Kaj, "novi" smo to, ko smo pa že tako pri letih?

Jaz bi zelo rad videl, da bi se ti "novi" malo bolj oglašali v Ameriški Domovini, ker bi s tem bilo zelo ustrezno onim, ki so bolj sami širom Amerike. Seveda tistim, ki "napoto delate" po Clevelandu, se ne zdi toliko vredno kot pa tistim, ki sami živkajo med ogromno množico nezancev.

Ali naj vam povem še to, da sem se bil zgubil v New Yorku in da mi je pomagal tisti "WHERE" ki mi ga je utepel v glavo g. Rak v Spittalu, da sem vprašal policaja za mojo zadnjo postajo! Policaj, ki je videl, koliko znam angleščine, mi je prav precizno dopovedal, koliko "streetov" imam še za premaširati in da grem na ta in ta "stejšn"! Nič ni hudega, če se pelješ s kakim gostiteljem in z avtom, če pa greš na svoje, pa glej da veš kako se piše in kje prebivaš. Farmar Maks Mušič nima takih skrbi, zato pa lahko misli o "kamenčkih"!

Ker sem ravno malo do sapa prišel — saj že v začetku vidite — sem se namenil, da s temi vreticami opomnim bivše spitalske znanec in prijatelj, da sem v Ameriki in da sem zdrav, le vročina je tako huda, da je jooj.

Pozdravljam vse znanec in prijatelje v Zed. državah, Kanadi, Argentini, Venezueli, Australiji in tudi one, ki so ostali še na Koroskem ter kličem: Bog vas živi, Slovenci in Slovenke!

John Ravnikar,
 2954 Fulton St.,
 Brooklyn,
 New York, N. Y.

P. S. Ko sem se nahajal v Grohn Bremen, sem pozabil tam copate, ki so mi spomin na Spittal. Ako g. Založnik M. ali Urankar kaj vesta, ki sta ostala takrat še tam, prosim, če mi jih pošljeta, če jih kateri ima izmed vaju, seveda proti plačilu poštnine po prejemu. Pošljita kar na gornji naslov.

Alec Templeton

Ko bo na 3. avgusta podal svoj koncert Clevelandski glasbeni orkester v mestnem avditoriju, bo nastopil kot solist na klavirju Alec Templeton. Ta je danes eden najbolj popularnih pianistov.

John Tyers

Pri koncertu na 6. avgusta bo pa glavna atrakcija sloviti baritonist John Tyers. Zadnje čase se je posebno proslavil v nastopu v "Trije mušketirji" in "Cigansko dekle." Iz opernih nastopov je žel posebnostno pohvalo v "Faustu" in "Don Giovanni."

Ti koncerti so pod vodstvom dr. Rudolfa Ringwall. Vstopnice lahko kupite v Burrows, 419 Euclid Ave., ob koncertnih večerih pa pri blagajni po 7:30 zvečer.

KANADSKA

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

SEM IN TJA PO KANADI

Poroča Janex Dobernos

MOJ STARI ZNANEC, "The Ensign", je priromal za menoj te dni. Dosti daljšo pot je moral napraviti kot v časih mojega kontrakta. Razveselil sem se ga. Tu v novem kraju se še nisem dobera razgledal in nisem še našel točke, s katere bi se videlo kam daleč po Kanadi. Bom pa spet kar iz "Ensigna" prepisal, kar utegne biti tudi za druge kolikor toliko zanimivo.

KOLIKO JE KANADA KATOLIŠKA? je napis v rubriki "THE UNDERTOW". (Ker nov slovar te besede nima. Pomeni nekako toliko kot "tok pod površino vode") Odgovor na gornje vprašanje daje dopisnik takole: Ljudsko število iz leta 1941 izkazuje, da je bilo v Kanadi okoli 4.900.000 katolčanov med nekako 11.000.000 ljudi. To se pravi, da je Kanada okoli 44 procentno katoliška. Ta številka je dovolj visoka, da se vprašamo: Koliko je ta nova in mladostna država v resnici katoliška? (Kanadčani torej smatrajo sami sebe za nekaj "novega" in "mladostnega" v sklopu svetovnih držav. Ni čudno, da vsepovsod naletimo na namigavanje, kakšna "velika bodočnost" čaka Kanado...)

TODA KAJ HOČEM REČI, ko sprašujem, koliko katoliška je Kanada, član kar zastavlja samega sebe. In odgovarja: Tu nam ne gre zgolj za število. To smo že ugotovili. Sprašujemo se, v koliko se ta precej visoki procent katoliškega življenja v Kanadi pozna v javnem kanadskem življenju? Z drugo besedo: Do kakšne mere katoliško mišljenje in katoliški vzori prevladujejo v naši deželi? Ali če hočete, lahko še drugače zastavimo vprašanje: Ali se ostalih 56 procentov kanadskega prebivalstva zaveda, da so katoličani med njimi številčno zelo lahko zavzemali v Kanadi zelo močni? Ali se zavedajo drugoverci, da bi katoličani radi svoje številčne moči lahko zavzemali v Kanadi zelo "strategične" točke? Odgovor je kratak in brez ovinkov: NE! In zakaj vlada v Kanadi med katoličani!

RAZLOGOV ZA NE EDINOST je več. Posledica vseh teh razlogov je, da kanadski katoličani v javnem življenju ne uveljavljajo svojih načel in vzorov tako, kot bi jih lahko, če bi bili bolj edini. Neednost se pa pojavlja v prvi vrsti iz "dvojezičnosti" kanadskih katolčanov. V provinci Quebec je katoliški življenjski tako močan, da prevlada vse. Toda ti katoličani govore francoski in mislijo ter čutijo po francoski. Samo na sebi nič napačnega, ali večjih težko najdejo pravo sredo. Omejujejo se preveč sami nase in zapirajo same vase. Hote ali nehoti postavljajo nekoristne ograje okoli sebe in precej močne stene napram onim kanadskim katoličanom, ki ne govore francoski. Tako nastaja nevarnost, da se bo bolj in bolj čutilo v kanadskem javnem življenju, gospodarskem, socialnem in splošno kulturnem, dvojno katoličanstvo — francosko in nefrancosko... Kakor na eni strani francosko govoreči katoličani v Quebecu skoraj do konca obvladajo javno življenje in udeleževanje v svoji provinci, tako pa drugod mnogo manj številni katoličani, bolj ali manj sami sebi prepučeni, ne pride-

jo do prave veljave. In to se začuda pozna.

FRANCOSKI KATOLIČANI to pomanjkljivost zadnje čase sami bolj in bolj uvidevajo. Sami iščejo potov, da se razmere zboljšajo. Do tega spoznanja jih vodi že samo dejstvo, da Kanada kot samostojna država v sklopu narodov v svetu zmerom več šteje. V vsakem oziru narašča pomen Kanade na svetovni pozornici. Zmerom manj jo smatrajo za nekaj privesek Angliji ali Ameriki. Tega se zavedajo tudi kanadski Francozi in izvajajo posledice. Začenjajo vrhu tega spoznavati, da nefrancoski Kanadčani nimajo zahrbtnih namenov in načrtov zoper svoje francoske govoreče sodržavljanke. Še nedavno tega so se Francozi strahno bali, da jim hočejo, nefrancoski Kanadčani vsiliti svoje lastne šege in navade, ki naj bi "pokanadile" ali celo "anglizirale" kanadske Francoze. Ta bojazen je sedaj na tem, da polagoma izgine. Bila je pa zelo močna še nedavno, recimo še pred desetimi leti. Celotno se opaža, da Francozi sami začinjajo mnogo bolj "liberalno" misliti. Polagoma sprejemajo v svojo domačo postavodajo vse manj ožkosrčne vzgojne predpise in imajo pred očmi celokupno Kanado, ne le "svoji" francoske govoreči del.

PO TEH UPAPOLNIH UGOTOVITVAH se član kar loti vprašanja, čeprav le mimogrede, kakšno je razmerje v Kanadi med katoličani in protestanti. Odgovor: Po večini je razmerje dobro, oboji so lepo strpni in celo prijateljski. Po nekaterih delih Kanade je pa vendar med protestanti še veliko čudnega strahu pred katoličani. Ta strah je v tem, da protestantje mislijo: Če bo katoličanstvo še dolgo tako naraščalo po številu in pomenu, mora nekoč priti do tega, da bodo začeli katoličani drugoverce kar krvavo preganjati. Ta bojazen nekaterih protestantov se zdi katoličanom zelo zabavna. Protestantom odgovarjajo: Saj vendar živite vi in živimo mi v dvajstem stoletju, zakaj obračate svoje poglede za nekaj sto let nazaj, namesto da bi se zavedali žive sedanosti in obetajče prihodnosti? Sploh je še veliko ljudi, zaključuje član kar, ki preradi gledajo v dajni preteklost in se delajo, kakor bi ne živeli v modernih časih. To se ne tiče samo vprašanja katoličanstva ali nekotoličanstva, tudi v drugih rečeh je še vse preveč starinske navlake v mišljenju ljudi, zato je splošen napredek počasen in težak.

ČLAN KAR ZAKLJUČUJE: Nič se ni bati, da bi kanadski katoličani kdaj začeli misliti na preganjanje drugovercev. Že zato ne, ker so sploh — premalo zavedni! Niti za svoje pravice se v javnosti ne znajo dovolj potegniti, kaj šele, da bi jih drugim kratili! In to je zaključek vsega tega razmišljanja: Vse premalo žive katoliške zavesti v primeri z velikim številom! Če bi bili kanadski katoličani bolj zavedni in bi znali bolj ceniti svoje pripadnost katoliški cerkvi, bi se v javnem življenju Kanade katoliški odstotek, ki ga izraža številka 44, moral mnogo bolj poznati...

IZ BELGIJE PRINAŠA THE ENSIGN naslednje opozorilo, ki ga vsaj jaz še nisem bral kje drugje v tisku: Škof Boleslav Slovkans, bivši apostolski administrator Minska in Mohileva v Rusiji, je izjavil, da ima današnja Sovjetija 15 milijonov delavskih sužnjev. Rajši več kot manj. Ti ubogi sužnji ne dobivajo nič plače, nič primerne obleke, le toliko vsakdanje hrane brez mesa, da se drže na nogah — dokler se. "Kakšne namene ima komunistična Sovjetija z obnavljanjem pogamske ustanove suženjstva? Eden njenih namenov je pa ta, da ob svojem času zasuje ves svetovni trg s ceneno robo vsakovrstnih potrebščin in tako izpodbi je tla svetovnemu gospodarstvu, industriji in trgovini."

TA TRDITEV RUSKEGA ŠKOFA je vredna resnega razmišljanja. Vemo, skozi kakšne krče je šlo takozvano "delavsko vprašanje", ko so ljudje iznašli stroje in jih začeli postavljati v tovarne. Deset strojev, ki naj bi (in so) nadomestili 80 rok, je povzročilo 40 lačnih uš! Po mnogih letih, če ne stoletjih, hudih bojov med stroji in delovnimi rokami je prišlo v deželah, kot sta Kanada in Amerika, do ponovnega uravnovešenja med delom in kapitalom. Še zmerom ni brez hudih trenj, še zmerom so štrajki in depresije in brezposelnost, pa nadprodukcija in neizprosna konkurenca, vendar pridejo leta, večjih dolga leta, zares velikega blagostanja ali prosperitete. In zdaj se pojavljajo najnovejše iznajdbe — človeških strojev! Navadne stroje mora nekdo iznajti in je pri tem zaposlen. Zasluži in se preživi. Kak drug jih mora narediti. Zasluži in se preživi. Tretji jih mora prevažati, montirati, popravljati. Zaposlen je, zasluži in se preživi. Človeški stroj se sam producira. Ker je v Sovjetiji takega blaga dosti, se z lahkoto nadomesti. Strahotna je misel, kam je komunizem privedel človeka! Na drugi strani pa: Tole bolj ali manj umetno "blagostanje" v Ameriki in Kanadi, ki sloni menda na zmerom večjem dviganju plač in cen, ali more dolgo obstati? Kakor je sovjetski način proizvajanja sam na sebi nečloveški in satanski, je pa le zdravo za nas "zapadnjake", da se ob njem ne le zgrozimo nad "uspehi" komunizma, ampak se tudi vprašamo: Kam pa vodi "naš" ekonomski sistem? Kam vodi celo v slučaju, da se napoved šokfa Slovkana ne bo izpolnila?

TRI MILJE OD SOVJETIJE je oddaljena Kanada! Tudi to čitam v listu THE ENSIGN. Tako blizu Alaske je baže Diodmedov otok, ki je pod sovjetsko kontrolo. Zato imata kanadska vojska in letalstvo tam okoli svoje manevre, da se pripravita na morebitno obrambo Kanade... Kanadski katoličani pa, piše THE ENSIGN, grede korak dalje in se pripravljajo na — offenzivo! Nočejo čakati na to, da se bo pokazala potreba — defenzive! Nadškofje, škofje in drugi voditelji bodoče krizarske vojske iz provincij British Columbia, Alberta in Manitoba, so se zbrali v mestu Calgary, da si določijo podrobne načrte za offenzivo proti Sovjetiji. To ima biti krizarska vojska v obliki skupne družinske molitve rožnega venca! Odkod za zamisel? "Naša ljuba Gospa iz Fatime je obljubila, da se bo Rusija spreobrnila, če bo katoliški svet upošteval, kar je nebeška Mati naročila vernikom po otrocih, ki se jim je prikazovala..."

po otrocih, ki se jim je prikazovala...

Dopisi in drugo

Janex Dobernos gorje Tebi in Tvojim

Veteran, Alja. — Sakramont-pompom, danes sem se odločil, da moram biti hud. Dragi in potrpežljivi čitatelji Ameriške Domovine, vam se ne bo tudi en las skrivil na glavi, ampak Janexa ti si pa prav rad privoščil; njega ali pa vsaj njegovega nosu. Oba bi jih odnesla, če bi jih dobil v roke. V zadnjem pismu sem ga z v nobo, segajočo ponižnostjo prosil za dober svet v zadevi moje kupčije s kamenčki, toda namesto, da bi mi z obzirno diskretnostjo namignil, kam naj pes tsej obrne, da bo dosegel svojo klobaso, pa je z največjim kladi-vom udaril po največjem zvonu in me tako rekoč vrgel na oklice. Zraven vseh tega se mi pa še roga, česa, da sem potet in prvi kandidat za spomenik na polju kamenoljubčevske literature.

Ono na koncu pisma mu je oprostim v božjem imenu, ko se mi ponuja za svata, saj bi se navsezadnje res znalo zgoditi ali tako zasukati. — "Saj danes vse narobe gre — nihče ne ve, kaj pride še," so nekoč Špitalci zakrivali Ljencane pri njihovem kulturnem obisku v Victory Theatre in jim napovedali bližajoče se slabe čase, selitve in jezitve.

Ampak, vsaj Janex, če bi zdajle na mojem mestu bil Prešeren, ta bi Ti zapel po svojem načinu in tonu: "Tvojih, Janex, sliši cedenje, brez nade je in zgolj hotenje."

Ona brez dote, jaz brez grunta in Ti Janex pa računaj na skorajšnji ohcet! To bo še rokavov vihanja in hoo-rok vzhivanja predno bo kaj iz tega. Kje, kako in s čim? Nak, Janex, tako bova še čakala na ohcet kakor Judje na Mesijo.

Vsaj Janex, ko sem čital ono Tvoje storijo o kamenčku, ki bi se mi znal za vrat obesiti in me v slabo voljo potopiti, me je pa res kar malo pohladilo, tako, da prav lahko rečem, da Tvoje pis-sanje je ni kar tako v en dan skupaj zmetano, kakor je navada pri birokratih

Dragi Janex, če si Ti že okomatan z zakonskim jarmom in če si mož, za kakršnega Te imam; po pravici mi povej, ali "ona" res tako težka za prenašati? Meni se namreč tako zdi, da se zakonskega jarma vendar drži neka sladkost in vse ono zabavljaje čez 7. zakrament ni nič drugega kakor pram mladim. Kljub temu, da si me tako rekoč malo preplašil, se vendarle ne umaknem. Tako, kakor je bilo vendar ni več. Prej sem študiral kako bi bilo — sedaj me pa skrbi, kako bo. Ko pa enkrat "bo" pa najbrž še misliti ne bo časa in kdor ni v stanju svobodno misliti, mu je pač vseeno, koliko ura bi je. Čudna logika, kaj Janex? Prav amerikalnska, superdemokratičnokrakalna. Glavno je, da je "kamenita" akcija prišla v tek, kakšen bo rezultat, bom pa že javil drugim v vzed in pobudo. Pustimo za enkrat počivati to stvar, ki jo je Janex pohžal iz pozicije v prozo in se povrtno nazaj k ohceti, ki je najbrž najdebelejša glava v zeljniki poezije.

Prva ohcet, ki jo zgodovina sploh pomni, je bila takrat, ko je Adam spendiral par svojih oguljenih reber v zameno za

Evu. Takrat je to bilo lahko. Ni se jima bilo treba "gvan-tati", ne izbirati svatov, ne iskati prič, ne plačevati licence in ne prirejati "wedding dinner". V raju je bilo vsega dovolj. Svatje so bili ptički, žabe, srne, sloni, ščurki in sploh vsa golazen. Uradne posle pa je opravil sam ljubi Bog — franko. Kljub vsem najlepšim pogojem se ta prva ohcet ni prelila v blagodejno zakonsko solžitje Zakonsko krmilo je zašlo v Evine roke in ona je kričala, da je takoj prva familija nosila pečat — D. P. To je bila samo ženska nepremišljenost in neroda, ki je spravila dobrega Stvarnika v slabo voljo.

Eva naj bi bila ono jabloano do čistega otrlesa in iz jabolki skuhala dobro in sladko margelado, pa bi bil vesel njenega uspeha Bog sam in Adamu in njegovih nesrečnih potomcem bi ne bilo treba nositi jabolka v goltancu. Ta prva ohcet v zgodovini ni zabeležena kot taka, pač pa je zelo znana druga ohcet — ona v Kani-Galilejski. Ta pa je prišla na svoj glas vsled svoje prevelike žeje. Sredi največjega pompa jim je zmanjkalo vina. Svatje so pričeli vstajati, zeminu in starejši je postajalo vroče. Kaj bo sedaj? Vina je zmanjkalo — vina ni! Če doma v Jugoslaviji ni sira "kad su svi pastiri — oficiri", je nedostatek sira opravičen. Da pa je v Kani Galilejski zmanjkalo vina, ko je bila Palestina svoje čase najbolj vircodna dežela pod soncem, se mora zrek nekati drugje. Preveč so ga sitali! Zeminu in starešina vem, da sta najmanj desetkrat na prste prešela vse svate in pripravila vina, da bi ga prišlo na vsako glavo po in galon in še en "barej extra" — za drugi dan.

Pa je svat Simeon Izeljčevič takoj prve pol ure pospravil en galon, David Rahabija ravno tako in vsi po vrsti okrog velike mize. Osušili so tudi "extra barel" ne da bi koga kaj vprašali in da ni slučajno pot nanesla tam mimo Jezusa in njegovo družbo, bi prav gotovo prišlo do kravala. Jezus pa je poznal Galilejce in globino njihovih vinskih potreb, pa jim je radodarno napolnil še 12 čebrov z najboljšo kapljico in rešil ženinina in starešino "trubla".

Po tem slučaju se vidi, da je božja volja in želja, da se na ohceti pije rajši malo čez, kakor manj. To je bilo včasih, ko so ljudje še kaj držali na Boga. Danes pa tega ni več na žalost in doživel sem ohcet brez "njega" — ki vtopi vse skrbi in v potitih srečih up budi.

Bilo je v juniju, ko se Kanadčani ženijo in sta se ženila v naši sosedščini dva para iz novoreških naseljenjskih družin, ki jih je več v tej okolici. Norvežani so luteranci in imajo tudi svojo cerkev tukaj. Običaj je, da se zakonski kandidatje še pred poroko obdarujejo. Ta običaj imenujejo "wedding shower" in naši Norvežani so ga priredili kar v cerkvi. Moj gospodar je režiral celo reč.

Tudi jaz sem na njegovo pri-govorjanje privolil v udeležbo in mi je dobra gospa v ta namen organizirala moj "prezent" — dve lepi stekleni skodelici za ožemanje limon, da si bosta obdoča trpina lahko pripravila osvežujočo limonado, kadar bo nastopila zakonska kriza. Tako sem nasele svojo radovednost v luteransko cerkev. Ko je vsak oddal svoje darove, se je pa začelo "bogo-služje" prav po luteransko. Naš gospod boss je bil tudi kar

za kaplana in je dirigiral petje psalmov, himen, slagerjev in kupletov kar vprek. Po "maši" pa je bil ogled darovanih predmetov, ki so šli iz rok v roke ekosi vso cerkev med glasnim občudovanjem in kritiziranjem. Blazine, robci, lonci, smetišnice, jedilni pribori in kleka za vršeče papigo so rožljali in žumeli po cerkvi, da mi je misel nehote ušla na one stare čase, ko je Jezus podil švercerje in črnoborizjance iz jeruzalemskega templja.

Ko se je sejem končno malo polegal, je moj boss — kaplan — povzdignil svoj glas in pozval vernike k petju zaljubnega psalma, pa ga je gospa (wife) zavrnila: "I think Elmer, let's go, the tea is ready." Tu so pa tudi verniki odpovedali pokoršeno svojemu "kaplanu" in jo vsi po vrsti ubrali v kletno dvorano, kjer je bila pripravljena dobra malica, s katero smo potem uravnovešili plitvino duhovnih lopot z množino telesnih dobrot.

Naslednjo nedeljo pa je bila ohcet. Ker so izvedeli, da zman na mehu izvleči kakšno okroglo, so me hoteli imeti med seboj. Več iz radovednosti, kakor iz zaupanja v svojo, še precej pomakljivo umetnost sem res šel, seveda v spremstvu gospoda in milostljive. Prva stvar, ki mi ni bila všeč je bila prevelika druhal svatov. Jaz sem namreč take narave, da ne trpim mnogo ljudi okrog sebe, posebno tam ne, kjer kaže, da se bo pilo in jedlo.

Druga nepovoljna točka pa je bilo pomanjkanje sedežev, kar pa rojenim Kanadčanom ni delalo očitivnih preglavic. Lepo je vsak "svojo" položil na tla in se vsedej nanjo, kakor nekaj onih 5.000 poslušalcev Kristusove pridige na gori, ko jim je bilo rečeno naj sedejo. Tretja stvar pa je bila — suša! Vsega je bilo dovolj, več kot dovolj, le "njega" ni bilo. Čakan, čakan in strizen z usodi kakor štalijska kobila, kdaj se bo začela odkod ona nebeško lep pa melodija zvenečih kozarčkov. Vse zastoj! "Njega pa od nikoder ni..." Meni se je po vseh zaužitih "kuhnih in keljskih" jeziki pripeljal na dno ust, kakor lovskemu psu, kadar se podi za zajcem.

Nak, za tako ceno in pod takimi pogoji ne pritisnem niti eme tipke več na harmoniki. Z roko sem si obrisal suha usta, da se je kar pokadilo od njih kalora od mlinarjevega klobuka, če mu primateš eno okrog ušes. Potem pa sem z važnimi koraki napravil kratek sprehod do hleva, kakor bi imel kaj opraviti tam, amuknil za grmovje in jo urnih krač ubral domov in se tu napil hladnega mleka. Ko se mi je polegla jeza in žeja, sem prišel do prepričanja, da po naših kranjskih pojmih to še dolgo ni ohcet. Kaj sedaj? Nekaj moram skuhati, da bo ohcet podobno. Predno pa sem se lotil kuhe, sem še krave prigunal v hlev, da bodo pri roki, ko bo čas za molžo. Potem pa sem zakuril in zavihal rokave preko komolcev. Po kratkem predarku sem se odločil za znano gorenjsko specialiteto — žgance. Ajdove ali koruzne moke v Kanadi nimajo, pa sem vzel belo.

V vrelo vodo sem nasul moke, napravil na vrhu kupčka križ in na sredi luknjo do dna lonca. Na uri sem si zapomnil čas, kdaj bo preteklo 27 minut in odvil radio, ki mi je potem krajšal in lajšal kuho žgancev. Ko je čas potekel, sem se lotil napornega mešanja packave mase. Toda bolj ko sem mešal in sukaj kuhalnico po loncu, bolj so dobivali moji ženitovnjaški žganci obliko močnika. Pozabil sem oditi vodo in ko sem še malo pokusil, sem ugotovil, da so moji ponesrečeni žganci poleg vseh nedostatkov tudi neslani, tedaj je bilo mojega svatovskega razpoloženja kraj in žganci so šli ono znano pot vsega slabega na zemlji —

skripanje s zobmi.

Začelo se je mračiti in sem moral iti v hlev, kjer sem med šumenjem mlečnih curkov tožil kravicam svoje gorje. Po končanem hlevskem opravilu se mi je pa oglasil želodec; a ne več v svatovskem tonu, ampak prav po proletarsko domače — z lakoto. Ni mi kazalo drugega, kakor da znova poskusim svojo kuharsko srečo, ki se mi je to pot prav na široko nasmejala in sem napekel zvrhan krožnik palačink, ki bi ne delale sramote tudi najboljši farovski kuharici. Želodec mi je pa zaljubljen krulil, ko sem si serviral večerjo; toda predno sem imel priliko hlasniti prvo palačinko, se pridrve z avtom plesajeljni svatje. Padli so v kuhinjo, vsak je pograbil eno palačinko, zdanji pa mene za vrat in hajdi nazaj na suho ohcet.

Kako se mi je tam godilo, si lahko mislite, da bi o tem pisal, se mi zdi greh prelivat črnilo. Ohcet brez vina pa si bom zapomnil na večne čase. Statističnim uradom Amerike pa povem tem potom, kaj je vzrok tolikim "divorsom". Zakon je po mojem skromnem mnenju podoben jesenu skufo — če ni namočen, pade narazen. V zakonu, ki stoji na štirih nogah, je pa nevarnost razpada oziroma razhoda še toliko večja. Zato pa rečem jaz: "Kol'kor kapljiv, tol'ko let Bóg nam daj na svet živeti!" Še enkrat: Kol'kor kapljic, tol'ko let Bog jim daj na svet živeti! Komu? Vsem Ančkam v Kanadi! Dolenčevi v Torontu, Rakovi istotam, Šornovi v Londonu, Zorčevi v Quebec, Jakšetovi v Wini-pegu — več jih pa ne poznam. Saj že itak sumljivo izgleda — ali ne?

Kazalec na uri se je že precej globoko prekuenil z včeraj na danes, zato pa ljube Ančke lahko noč, Bog vam daj svojo pomoč! Max Mušič

Zopet en par zapustil ledig stan

Toronto, Ont. — Zopet se je eden od C.P.R.jevih sotrpincov vpregel v zakonski jarem. To je naš prijatelj Frank Petrič, ki je doma iz Ribnice. Za ženo si je izbral prijazno Fani Mehle, ki je doma iz okolice Ljubljane Poroka je bila 23. julija. Torej kot vidite smo tudi v Torontu večkrat veseli, posebno kadar je kakšna ohcet.

Odkar sem v Kanadi, sem imel sedaj prvič priliko, da sem bil na ohceti. Oh, kako je bilo luštno, to ve samo tisti, ki se je udeležil. Za jesti in piti, veselja in smeha in tudi vrteli smo se. Saj je naš Jože prinesel neko okroglo škatljo, ki je dajala prav lep glas, tako je vsakega spomnilo, kaj je treba na ohceti. Plesalo se je kar fest, saj sem se še jaz poskušal parkrat zaobrniti, čeprav skoro nič ne znam.

Kuharice in še sam ne vem, kako bi vse nazival, ki so imeli in imele funkcijo pri ohceti, so prav pridno kuhale in na mizo nosile. Mi smo pa prav po domače, kakor nekaj doma na kmethih pospravljali dobrote tega sveta. In seveda smo imeli tudi pridnega "kelmarja", ki je skrbel, da samo lahko pridno zalivali, da se ni kaj ustavilo kje v grlu ali na poti v človeški mlin.

Svatov je bilo precej in seveda največ Ribničanov in zato pa smo jo prav po ribniško urežali. Zvečer so prišli pa še fantje in zapeli par lepih slovenskih. Samo to je šment, da kadar je kaj luštnega, tako hitro mine in tako je tudi ta svatba in smo se morali raziti. Pred odhodom sem notoporočencema želel veliko božjega blagoslova, najmanj en ducat otrok ter jima svetoval, da če pridejo kake težkoče na poti zakonskega življenja, naj jih obrneta za duše v vcah in njima bo pa tudi odleglo. Pozdravljeni, Torontčan.

